

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

Dr. STASYS TUMĖNAS

NAUJIENLAIŠKIS

Nr. 11 (22) 2018-12-14

Gerbiamieji šiauliečiai,

metų pabaigoje galima kalbėti apie visų metų rezultatus, bet pagrindinės diskusijos šiuo metu Seime sukasi apie 2019 m. biudžetą. Apie jį kalbėsime kitame Naujienlaiškio numeryje, bet šiandien pateiksiu keletą faktų, ką LVŽS pavyko nuveikti 2018 m. Taigi pradėsiu nuo garbiųjų mūsų pensininkų. „Sodra“ viešai skelbia, kad vidutinė senatvės pensija 2017 metais padidėjo 35 eurais (lyginant su 2016 metais) ir pasiekė 301 eurą. Šių metų rugsėjį vidutinė senatvės pensija jau buvo 318,60 euro. Nors kiekvienam senjorui tas ūgtelėjimas šiek tiek skirtingas, tačiau papildomi 40 ar 60 eurų per dvejus metus – seniai girdėtas pagerėjimas. To nenuneigsi.

Panašiai – apie penktadalį – augo ir visos valstybės išlaidos socialinei apsaugai. Finansų ministerija suskaičiavo, kad valstybės sektoriaus išlaidos socialinei apsaugai 2017 metais sudarė 5,30 mlrd. eurų, 2018 metais – jau 5,84 mlrd., o 2019 metais planuojame tam skirti 6,60 mlrd. eurų – tai 1,3 mlrd. eurų daugiau, nei LVŽS atėjus į Seimą.

Ne ką mažiau dėmesio skiriame ir jaunoms šeimoms. 2017 metais įvedėme vaiko pinigus – už kiekvieną vaiką valstybė dabar kas mėnesį moka 30 eurų. Šiuo metu tokia finansinė parama skiriama apie 500 tūkst. vaikų, kai anksčiau išmokos pasiekdavo tik 150–200 tūkst. vaikų, gyvenančių labiau pasiturinčiose šeimose. Pokyčius ypač pajuto regionuose gyvenančios šeimos – 2018 metų sausio–rugsėjo mėnesiais 5 didžiuosiuose miestuose vaiko pinigai mokėti 202 tūkst. vaikų, o kituose šalies rajonuose – 275 tūkst. vaikų.

Daug klausimų išgirstu dėl pensijų kaupimo pertvarkos. **Kodėl to reikėjo?** Bene dešimt metų veikusi pensijų kaupimo sistema rodė savo sisteminius trūkumus – iš apytiksliai milijono dirbančių ir kaupiančių piliečių daugiau nei trečdalis iš esmės nedalyvavo kaupimo sistemoje. Tai reiškė, jog jie buvo pakliuvę į finansinius spąstus, kai „Sodroje“ jų dalyvavimas buvo sumažintas, o privačiuose pensijų fonduose jie nieko nesukaupė (arba nauda buvo itin maža). Todėl buvo privalu pamatyti šių 300–400 tūkst. piliečių situaciją ir ieškoti būdų, kaip jiems užtikrinti deramą pensiją. Kitas dalykas, jog ankstesnė sistema buvo neteisinga „Sodros“ dalyvių atžvilgiu – pavyzdžiui, „Sodra“ slėgė apie 3,7 mlrd. eurų skola valstybės biudžetui – vien dėl šios skolos panaikinimo

pensijoms bus galima skirti daugiau nei 100 mln. eurų papildomų lėšų, iš jų pradėti kaupti rezervą ateities sunkmečių laikotarpiams. Analogiškai esamiems ir būsimiems pensininkams buvo užkrauta ir pareiga finansuoti privačius pensijų fondus – būtent visų pensininkų sąskaita kasmet privatiems pensijų fondams buvo pervedinėjamos šimtamilijoninės sumos, o pagal numatytą planą 2020 metais ši suma būtų išaugusi beveik per pusę. Toks gyventojų priešinimas buvo niekaip nesusijęs su visuotinio pensijų kaupimo sistemos idėja, todėl pertvarka buvo būtina ir sėkmingai patvirtinta 2018 metų Seimo pavasario sesijoje.

Būtina paminėti ir svarbią naujieną profesinėms sąjungoms – šiais metais gyventojai jau gali skirti papildomą 1 % nuo savo sumokamo gyventojų pajamų mokesčio savo pasirinktai profesinei sąjungai. O planuojama, kad nuo 2019 metų ši skiriama parama galės dar išaugti 20 %. Tai taps rimta finansine baze profesinei sąjungai samdant teisininkus, finansininkus, kitų šakų specialistus ir kolektyviai ginant bei atstovaujant vis didesnėms darbuotojų grupėms.

Atskiro paminėjimo vertas Registrų centro atvejis, kai įmonės valdymą perdavus Susisiekimo ministerijai ir pradėjus įgyvendinti pertvarką, valstybei ir savivaldybėms buvo leista naudotis valstybės registrais nemokamai, sumažėjo Registrų centro įkainiai ir biurokratinė našta žmonėms. Būtent Registrų centre inicijuotas nepriklausomas E-sveikatos sistemos auditas leido pradėti taisyti šio projekto klaidas – ir tai jau duoda rezultatų. Štai vien išrašomų e. receptų skaičius (per savaitę) išaugo daugiau nei 20 kartų – nuo 9 tūkst. (2016 m. lapkričio 7–13 d.) iki 220 tūkst. (2018 m. lapkričio 19–25 d.).

Dėl mokesčių sujungimo ir susijusių pertvarkų jau 2019 metų pradžioje **atlyginimai visiems gyventojams (ne tik dirbantiems viešajame sektoriuje) „į rankas“ didės 40–60 eurų**. Tai tapo įmanoma, kai siekiant skaidrumo ir paprastesnio mokesčių administravimo, sujungtos darbuotojo ir darbdavio įmokos „Sodrai“.

Nors jau šiais 2018 metais daugelio profesijų darbuotojai jautė augančius atlyginimus, tačiau 2019 metų biudžete numatytos dar papildomos lėšos gydytojų (172 mln. eurų) ir rezidentų (16,6 mln. eurų), mokytojų (49,1 mln. eurų), visuomenės sveikatos priežiūros specialistų (12,7 mln. eurų), dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų (31,1 mln. eurų) ir kitų atskirų profesinių grupių atlyginimų didinimui.

Pastaruoju metu dažnai eskaluojami **gandai apie tariamus ligoninių „uždarymus“ rajonuose, vienas Seimo narys net važinėja po rajonus (Joniškio pavyzdys) ir renka gyventojų parašus. Tai paprasčiausias populizmas, nes nenorima girdėti, ką sako Sveikatos apsaugos ministras A. Veryga, mūsų sąjungos pirmininkas R. Karbauskis** – nė viena ligoninė uždaryta nebus, paslaugos bus teikiamos. Taip, jeigu ligoninės skyriuje nėra personalo, operacijų atliekama vos viena kita per mėnesį, tai tuščiai šildyti oro ir išlaikyti profesionalius gydytojus nei įmanoma, nei prasminga. Tokiais atvejais savivaldybės turės kooperuotis, ieškoti bendradarbiavimo galimybių. Galiu priminti, kad valstybės sektoriaus išlaidos sveikatos apsaugai nuosekliai auga: 2017 metais tam skirta 1,74 mlrd. eurų, 2018 metais – 1,90 mlrd., o 2019 metais planuojama net 2,18 mlrd. eurų. Tokioje finansavimo didėjimo situacijoje apie įstaigų uždarinėjimą, suprantama, negali būti ir kalbos.

Daug šurmulio sukėlė **mokytojų etatinio apmokėjimo pertvarka**. Etatinis apmokėjimas nėra naujovė – toks jau seniai taikomas aukštosiose mokyklose. Mokyklose etatinį modelį labiau siečiau su poreikiu adekvačiau finansuoti regionų ir miestų mokyklas, gerinant ugdymo kokybę. Būtent šiuos pokyčius lėmė mažiau pastebėta reforma, kai „mokinio krepšelis“ buvo pakeistas į „klasės krepšelį“. Ši pertvarka leido išsaugoti daug regionų mokyklų, sudarė ilgalaikio planavimo galimybę, užtikrino, kad net ir mažėjant vaikų skaičiui, tačiau suformavus klases regionų mokyklos galės išlikti. Tai kartu reiškė, kad reikia keisti mokytojų darbo apmokėjimo tvarką. Nors kai kur

naujoji tvarka pradėjo gyvuoti deramai nesutarus mokyklos gyvavime dalyvaujančioms visoms pusėms (administracijai, mokytojams ir tėvams), tačiau daugelyje atvejų įvesta etatinė mokytojų darbo užmokesčio sistema leido pasiekti teigiamų pokyčių. Švietimo ir mokslo ministerija skaičiuoja, kad 2018 metais 70 % pedagogų padidėjo atlyginimai, dažnai daugiau nei 110 eurų. O 2019 metais numatytas dar vienas mokytojų atlyginimų šuolis. Tą pagrindžia ir augančios valstybės sektoriaus išlaidos švietimui: 2017 metais tam skirta 1,89 mlrd. eurų, 2018 metais – 2,05 mlrd., o 2019 metais suplanuota 2,24 mlrd. eurų. Nėra abejonių, kad būta ir „pražiūrėjimų“, neįsigilinimo į švietimo institucijų specifiką – tad jau dabar taisomos spragos.

Šį rudenį pradėjo veikti moksleivio kultūros pasas – per metus moksleiviui iš valstybės skiriama 15 eurų suma teatrams, parodoms ir koncertams aplankyti, todėl net ir sunkiau besiverčiantys moksleiviai galės pasinaudoti naujomis galimybėmis. Moksleivių užimtumą didins ir 2018 metų pavasarį pradėtas diegti visos dienos mokyklos modelis – moksleiviai gali įsitraukti į įvairias popamokinio užimtumo veiklas nebeišeidami iš mokyklos.

LVŽS į Seimą dirbti atėjo su aiškiais vertybinėmis nuostatomis ir nuosekliai jas diegia skirtingose valstybės gyvenimo srityse. Kai kur pavyksta iš pirmo karto, kai kur paaiškėja reikalingi pakeitimai, tobulinimai. Kaip yra sakęs sąjungos pirmininkas R. Karbauskis, kai kurių dalykų negalima numatyti, kol įstatymas, jo numatyta pertvarka nepradeda veikti. Panašiai, pavyzdžiui, šiuo metu yra įvykę su nuo liepos pradėjusia veikti vaikų apsaugos nuo smurto sistema – paaiškėjo sistemos klaidos, kai kartais siekiu apsaugoti vaikus priimami veiksmai tapdavo įrankiu griauti šeimas, darė žalą tam pačiam saugomam vaikui. Todėl negalima nematyti klaidų, tačiau neklysta tik tie, kurie nieko nedirba.

Kadangi LR Seime dirbu Kultūros komitete, noriu pasidžiaugti, kad pagaliau (tikiuosi) bus išspręstos kultūros lauko problemos, ypač įsisenėjusios etninės kultūros srities problemos. Puikiai žinome, kaip „skriaudžiami ir begėdiškai menkai finansuojami“ etninės kultūros lauko projektai (beje, dažniausiai ne dėl esminių dalykų, o iš Kultūros tarybos ekspertų gavus mažai balų už inovatyvumą, sklaidą, viešinimą...). Todėl LVŽS iniciatyva, Kultūros komitetui pritarus, rekomenduota Kultūros ministerijai decentralizuoti buvusį KT projektų finansavimą ir patvirtinti bei atiduoti 10 regionų taryboms spręsti, kokius kultūros ir meno projektus jų regione tikslingiausia remti. Svarbu, kad kompetentingus ir savo kraštą mylinčius atsakingus žmones išsirinktų patys regionai. Beje, inertiškumą iškart pajutome, nes iš 126 Tarybos narių buvo išrinkti tik 121, vadinasi, dar 5 papildys gretas. Šiaulių regiono tarybos nariais tapo: E. Vasiliauskas, D. Vičas (Joniškio atstovai), D. Kinčainaitienė, V. Šiukščenė (Šiauliai), M. Zubas, B. Vanagienė (Pakruojis), L. Didžbalienė, J. Kvedarienė (Radviliškis), A. Jovaišaitė, L. Mikalajūnaitė (Kelmė), T. Vaitkus (Šiaulių r.), S. Saliamonienė (Akmenė). Sveikinu juos visus ir linkiu pateisinti regiono kultūros lauko lūkesčius.

Lyg smėlis tarp pirštų byra paskutinės metų dienos – su savo problemomis, lūkesčiais. Metų ratas mums dovanos dar vienas Kalėdas! Tirpstant paskutinėms metų akimirkoms tarsi nejučia atsigręžiame į praėjusius metus. Tai apibendrinimų, apmąstymų laikas, svajonių išsipildymo, viltingai gražesnės ateities laukimo metas. Tegul Jūsų gyvenimo keliuose netrūksta kūrybinių ir kilnių sumanymų, darnos ir gerumo, šilumos ir santarvės artimųjų apsuptyje.

Linkiu Jums prasmingų Šv. Kalėdų, o 2019-aisiais – Pasaulio lietuvių metais, Žemaitijos metais, Vietovardžių metais – puoselėti mūsų kalbą, regionų kultūrą, tautos istorinę atmintį.

Laimės Jūsų širdyse! Tenestinga Jums sveikatos, originalių idėjų, prasmingų darbų, lydimų Dievo palaimos!

BENDRAUKIME!

ŠIAME NUMERYJE SKAITYKITE

Kas Lietuvoje plečia ukrainistikos erdves	4
Tikroji žmogaus laimė ir jos kaina	6
Ką skaitytojams atskleidė III Šiaulių knygų mugė.....	10
Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2, 3, 5, 6, 7, 12, 22 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas.....	17
Kodėl verta perskaityti šias knygas	17
Ką mums gruodžio mėnesį primena kalendorius	18
Signataras, buvęs Kauno miesto burmistras	20
Seimo nario darbai žiniasklaidoje.....	22

SEIMAS

Apie mano pareigas Lietuvos Respublikos Seime galite paskaityti internetinėje svetainėje: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=8801&p_k=1&p_a=seimo_narys&p_asm_id=79154.

Kas Lietuvoje plečia ukrainistikos erdves

2018 m. lapkričio 6 d. dalyvavau spaudos konferencijoje Seime „Šv. Bazilijaus Didžiojo ordino įtaka Lietuvos kultūrai ir sėkmingiems dvišaliams Lietuvos ir Ukrainos santykiams“. Spaudos konferencijoje taip pat dalyvavo: dr. Aldona Vasiliauskienė, knygos „Šv. Bazilijaus Didžiojo ordinas: iš liaudies – liaudžiai“ sudarytoja, Auksė Jankevičienė, Skapiškio (Kupiškio r.) pagrindinės mokyklos lietuvių kalbos mokytoja metodininkė, Šiaulių universiteto doc. dr. Irena Ramanekienė, monografijos „Lietuva ir Ukraina: religija, mokslas, kultūra Vilniaus vienuolių bazilijonų veikloje“ redaktorė, Tėvas Vinkentijus OSBM, Vilniaus Švč. Trejybės Graikų apeigų katalikų bažnyčios klebonas, Šv. Juozapato Bazilijonų ordino Vilniaus vienuolyno igumenas.

Konferencija siekta pristatyti žmones ir jų darbus, kurie prisideda, kaip sakiau renginyje, „prie ukrainistikos erdvės plėtimo“. Kviečiu Jus pamatyti šias asmenybes vaizdo įrašė: <https://www.youtube.com/watch?v=iwMbQZ4Po3I>.

Dr. Aldona Vasiliauskienė pasirašo dedikaciją Lietuvių švietimo draugijos „Rytas“ pirmininkui Algimantui Masaičiui. I. Ramanekienės nuotrauka.

2018 m. lapkričio 6 d. – Seimo Kultūros komiteto posėdyje, kuriame svarstėme tris klausimus: 1) Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2, 19 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą; 2) Teisės departamento pastabas dėl Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78, 81 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto; 3) Lietuvos

Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 17² straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Pastarajame, mano galva, tikslingai įtvirtina teisinė norma, kad „[i]š apmokestinamųjų pajamų gali būti atimama ne daugiau kaip 75 procentai neatlygintinai suteiktų lėšų filmo ar jo dalies gamybai Lietuvos Respublikoje. Taip Lietuvoje palengvinama finansavimo paieška lietuviškų filmų gamybai ir padidinamas Lietuvos konkurencingumas pritraukiant užsienietišką filmų gamybą į Lietuvą. Prieiga internete https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15901&p_k=1&p_t=262106.

2018 m. lapkričio 7 d. – Seimo Kultūros komiteto posėdyje. Nagrinėti šie pagrindiniai klausimai: 1) Dėl 2019 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto; 2) Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo Nr. VIII-1328 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas; 3) Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklas.

2018 m. lapkričio 7 d. – Valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame svarstyti du klausimai: 1) Dėl programos, skirtos politinių kalinių sukilimo Kengyro ypatingajame lageryje 65-osioms metinėms; 2) Dėl Sąjūdžio laikmečio įamžinimo. Posėdyje – remiantis Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pateikta istorine informacija – konstatuota: „Apie Kengyro sukilimą ir jame dalyvavusius lietuvius Lietuvoje mažai žinoma.“ Minėtas centras pristatė parengtą programą ir konkrečias priemones sukilimui paminėti.

2018 m. lapkričio 8 d. – Seimo Kultūros komiteto posėdyje nagrinėtas klausimas Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos atlikto parlamentinio tyrimo dėl Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos išvados“ projektas. Jame suformuluota: „Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos Seimo laikinoji tyrimo komisija Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. XIII-1022 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo laikinosios tyrimo komisijos sudarymo ir pavedimo jai atlikti Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdymo, finansinės ir ūkinės veiklos parlamentinį tyrimą“ pavestą parlamentinį tyrimą atliko ir darbą baigė.“ Prieiga internete: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15901&p_k=1&p_t=262240.

2018 m. lapkričio 7 d. Vilniaus S. Nėries gimnazijos mokytojos Linos Stasiūnaitės iniciatyva LR Seime viešėjo šios mokyklos mokytojai, moksleiviai, kurie vykdė bendrą projektą „iMES“ su Graikijos, Kroatijos, JAV pedagogais ir moksleiviais. Projekto pagrindinė tema – medijų raštingumas. Svečius iš 4 valstybių drauge su kolega Laurynu Kasčiūnu supažindinome su LR Seimo darbu, mano padėjėja Rasa aprodė Seimo erdves, kalbėjomės apie šiuo metu ypač aktualius dalykus: informacinį karą, kibernetines atakas, „netikras naujienas“, „minkštąsias galias“ dabarties pasaulyje ir kitus dalykus. Beje, S. Nėries gimnazija yra pirmoji Lietuvoje, kurioje buvo įkurta medijų klasė. Tokie tarptautiniai projektai prisideda, kad būtų įgyvendintas mokyklos siekis tapti medijų gimnazija.

Seime su moksleiviais ir jų draugais iš užsienio. L. Stasiūnaitės nuotrauka.

Tikroji žmogaus laimė ir jos kaina

2018 m. lapkričio 13 d. – LR Seimo nario R. Šarknicko fotografijų parodos „Laimingas“ atidaryme Jungiamojoje Seimo galerijoje. Renginyje dalyvavo ir nuotraukų herojus Vytautas Kručas, kuris net ir turėdamas negalią jaučiasi laimingas ir skleidžia pozityvumą visiems žmonėms.

„Šioje parodoje eksponuojama 20 nuotraukų, kuriose atskleidžiamas neįgalaus žmogaus vidinis pasaulis, emocijos, gebėjimas pamatyti didelę laimę mažuose dalykuose“, – sakė parodos autorius. Prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=119&p_k=1&p_t=262332.

Paroda visus privertė susimąstyti apie tikrąją žmogaus laimę. A. Milieškienės nuotrauka.

2018 m. lapkričio 14 d. – Seimo Kultūros komiteto posėdyje, kuriame svarstėme daug aktualių klausimų. Minėtini šie: 1) Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. XII-189 „Dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas; 2) Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. XIII-887 „Dėl Etninės kultūros globos tarybos sudėties“ pakeitimo“ projektas; 3) Profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas“. Pastarajame numatyta: „Pakeisti 15 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „1. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrybiniais darbuotojams, kurie dėl savo profesijos specifikos negali dirbti pagal įgytą specialybę ir dėl to buvo nutraukta jų darbo sutartis, šio straipsnio 4–8 dalyse nustatytais sąlygomis iš valstybės biudžeto lėšų skiriama ir kas mėnesį mokama 10 bazinių socialinių išmokų dydžio kompensacinė išmoka“; 4) Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas; 5) Kilnojamojo kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. (Prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15901&p_k=1&p_t=262343.)

Vėliau vyko išvažiuojamasis komiteto posėdis klausimu „Dėl žydų kultūros paveldo Lietuvoje“. Lankėmės Valstybiniame Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centre, kur aptarėme žydų paveldo išsaugojimo klausimus. Posėdyje dalyvavo ne tik Kultūros komiteto nariai, bet ir kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson, Vyriausybės vicekancleris Deividas Matulionis, Seimo narys, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras Emanuelis Zingeris, Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky, Geros valios fondo l. e. p. direktorė Indrė

Rutkauskaitė, VšĮ „Šiaurės Jeruzalė“ vadovė Anna Avidan, Vilniaus miesto savivaldybės atstovai. Valstybiniam Vilniaus Gaono žydų muziejui atstovavo direktorius Markas Zingeris ir Tolerancijos centro bei Samuelio Bako muziejaus vadovė Ieva Šadzevičienė.

Komiteto pirmininkas R. Karbauskis informavo apie UNESCO pateiktą siūlymą 2020 m. paskelbti Vilniaus Gaono metais.

Muziejaus direktorius M. Zingeris pristatė vystomus plėtros projektus – Litvakų kultūros ir tapatybės muziejaus kūrimą, Samuelio Bako muziejaus II etapą, istorinio Vilniaus geto bibliotekos pastato Žemaitijos g. įveiklinimą, Panerių memorialo sutvarkymą, Žako Lipšico muziejaus Druskininkuose rekonstrukciją.

Vyriausybės vicekancleris D. Matulionis išskyrė tris prioritetinius klausimus, kuriuos būtina išspręsti iki 2020 m., tai – kompleksinis Panerių memorialo sutvarkymas, paminklas žydų gelbėtojams, sprendimas dėl Vilniaus didžiosios sinagogos įamžinimo.

Susitikime su Lietuvos žydų bendruomenės nariais kelti aktualūs klausimai.

S. Tumėno nuotrauka.

2018 m. lapkričio 14 d. – Valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje, o jame nagrinėjome du klausimus: 1) Dėl Lietuvos 1010-ųjų metinių iškilmingo paminėjimo 2019 m. kovo 9 d.; 2) Dėl politiškai jautrių, Lietuvos valstybės institucijoms svarbių, naujausių laikų istorijos įvykių įvardijimo (terminų suvienodinimo).

2018 m. lapkričio 15 d. – Seime susitikau su naujai ŠU tarybos paskirtu Šiaulių universiteto rektoriumi Dariumi Šiaučiūnu, LR Seimo Pirmininko pavaduotoja Rima Baškiene ir Seimo nariu Arūnu Gumuliausku. Aptarėme pasikeitusią situaciją universitete, būtinumą tęsti darbus ir derybas su Vilniaus universitetu.

2018 m. lapkričio 20 d. – Kultūros komiteto posėdyje, kuriame aptarėme du klausimus: 1) Dėl Seimo nario R. Karbauskio pasiūlymų Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. XIII-887 „Dėl Etninės kultūros globos tarybos sudėties“ pakeitimo“ projektui; 2) Teisės departamento pastabos dėl Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2, 19, 48 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto.

2018 m. lapkričio 21 d. – spaudos konferencijoje Seime „Ar tikrai svarbus Saulės mūšio įprasminimas?“. Spaudos konferencija vyko Seimo Pirmininko pirmosios pavaduotojos Rimos Baškienės, mano, LR Seimo Šiaulių krašto bičiulių grupės pirmininko, ir pavaduotojo Vitalijaus Gailiaus iniciatyva. Spaudos konferencijoje taip pat dalyvavo Lietuvos kultūros fondo Valdybos pirmininkas Hubertas Smilgys, istorikas dr. Romas Batūra, prof. Jurgis Dvarionas ir Jonas Glemža.

Spaudos konferencijoje kalbėta apie memorialo, skirto Saulės mūšiui atminti, statybų užbaigimą. Šiuo metu finansavimas likusiems darbams baigti numatytas 2020 metams, jeigu Joniškio rajono savivaldybė prisidės 15 proc. nuo viso projekto biudžeto. Tokia yra Kultūros ministerijos pozicija.

Konferencijoje aiškiai išsaciau savo požiūrį: „Mums svarbu apskritai Saulės mūšio pergalės įamžinimas.“ Visus dalyvių argumentus galite pamatyti ir Jūs spaudos konferencijos vaizdo įrašė: https://www.youtube.com/watch?v=2zxfso6wDCU&feature=share&fbclid=IwAR3fJxo5EkAq5yb9Syw-keYYcKz0Hqey6IHg0_ZUiAEGGQvPsRM-9jXUpN8.

2018 m. lapkričio 22 d. dalyvavau Kultūros komiteto posėdyje, jame nagrinėjome Teisės departamento pastabas dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 11, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

2018 m. lapkričio 22 d. – Lietuvos mokslų akademijoje įvykusiame Lietuvos mokslininkų sąjungos XV suvažiavime. Kadangi ir pats esu LMS narys, malonu buvo susitikti su kolegomis mokslininkais iš Šiaulių prof. D. Jurgaičiu, prof. V. Tričiu. Suvažiavime dalyvavo ir LR Seimo nariai prof. V. Juozapaitis, Laikinosios LR Seimo ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimo grupės pirmininkas L. Stacevičius. Iš klausėme Lietuvos mokslo tarybos pirmininko akad. Valdemaro Razumo pranešimą „Lietuvos mokslo taryba: dabartis ir ateities planai“; LMT mokslo politikos ir strateginės analizės skyriaus vedėjo dr. Eugenijaus Stumbrio pranešimą „Kasmetinis mokslo (meno) veiklos vertinimas. Kurlink veda pokyčiai?“; Vilniaus universiteto prof. Daliaus Serafino pranešimą „Mokslininkai – Lietuvos pažangai“ (tarpdisciplininio mokslinio projekto pristatymas), Sąjungos pirmininko, „Mokslo Lietuvos“ vyriausiojo redaktoriaus prof. Jono Jasaičio ataskaitą ir pamąstymus dėl mokslo Lietuvoje ateities.

ŠIAULIŲ MIESTAS

2018 m. lapkričio 5 d. kartu su Seimo vicepirmininke Rima Baškiene lankiausi leidykloje „Saulės delta“. Susitikime pasveikinome Lietuvos kultūros fondo valdybos pirmininką, knygų leidėją Hubertą Smilgį 70-mečio proga, aptarėme situaciją dėl Saulės (Šiaulių) mūšio įamžinimo procesų strigimo, tarėmės dėl spaudos konferencijos šia tema organizavimo LR Seime.

*Su Seimo Pirmininko pirmąja pavaduotoja R. Baškiene pasveikinome garbųjį H. Smilgį.
R. Baškienės nuotrauka.*

2018 m. lapkričio 6 d. Šiauliuose prasidėjo lietuvių dramaturgijos festivalis „Atgaiva“. Po 30 metų vėl surengtas festivalis ne tik priminė istorinį kultūros įvykį, skleidusį Laisvės, Nepriklausomybės, Atgimimo idėjas, bet ir kvietė susipažinti su šiuolaikine lietuvių dramaturgija, su kūrybiškai atsinaujinusi Valstybiniu Šiaulių dramos teatru.

Festivalio repertuare – spektakliai, fotografijos paroda, poezijos skaitymai, konferencija-diskusija. Tokia žanrinė įvairovė – tai ne tik pirmosios „Atgaivos“ tradicija, bet ir siekis kviesti dalyvius ir žiūrovus drąsiai ir kūrybingai apmąstyti savo laikmetį ir mus pačius.

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje buvo atidaryta paroda „Atgaivos festivaliui – 30“, kuriame prisiminimais pasidalijo istorinės „Atgaivos“ liudininkai, o Akrono universiteto (JAV) profesorius Patrickas Chura reflektavo savo atliktą sakinės istorijos tyrimą apie „Atgaivos“ reikšmę Šiauliams ir Lietuvai.

Įsiminė režisieriaus Gyčio Padegimo mintis, kad šiandien užmirštame, jog žmogus turi duoti ne tik sau, savo šeimai, bet ir tautai, valstybei. Priminsiu, kad režisierius 1988–1993 m. dirbo Šiaulių dramos teatro vyriausiuoju režisieriumi ir buvo pagrindinis „Atgaivos“ iniciatorius.

Vėliau prasmingas poezijos vakaras vyko Šiaulių Šv. Ignaco Lojolos bažnyčioje (joje 1988 m. veikė Mažasis teatras), kurio metu aktorė Jūratė Onaitytė skaitė Antano Maceinos-Jasmanto poeziją, laiškus, filosofines refleksijas.

Vakaro metu mano padėjėjas Nerijus įteikė Seimo padėką gerbiamajai režisieriai Reginei Steponavičiūtei, pasveikino ją gražaus jubiliejaus proga ir padėjo už dvasinių vertybių puoselėjimą, atsidavimą teatrui ir žiūrovams.

*Režisierė Regina Steponavičiūtė
nuoširdžiai padėjo už sveikinimus.
E. Elijošiaus nuotrauka.*

2018 m. lapkričio 10 d. dalyvavau tarptautiniame pasaulio čempiono Rimanto Bagdono imtynių turnyre Šiauliuose. Jame varžėsi sportininkai iš 5 šalių. Visada malonu bendrauti su ponu Rimantu, kuris yra ne tik pavyzdys jaunimui, bet ir gimnazijos globėjas, stipendijų steigėjas. Turnyro svečius sveikino Šiaulių miesto meras A. Visockas, LR Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisijos pirmininkas K. Smirnovas, buvęs premjeras A. Butkevičius.

Malonu, kad turnyro organizatorius šventės proga įteikė mums atminimo medalius. Neliko be

apdovanojimo ir garbuis Rimantas Bagdonas. Vieninteliame Lietuvos imtynininkui, kuris yra tapęs pasaulio čempionu, o dabar daug dėmesio skiria jaunųjų sportininkų rengimui, Kūno kultūros ir sporto departamento atstovė Kornelija Tiesnesytė įteikė II laipsnio ordiną „Už nuopelnus Lietuvos sportui“. R. Bagdonas šiemet pasitinka savo 80-ties metų jubiliejų.

Šiaulių sporto gimnazijoje jautėmės kaip namuose. S. Tumėno nuotrauka.

2018 m. lapkričio 12 d. Šiauliuose susitikau su LR Finansų viceministru Dariumi Sadecku, Šiaulių regiono merais ir Šiaulių krašto bičiulių parlamentinės grupės nariais. Susitikti paskatino planuojamas 2019 metų biudžetas, kuris labai svarbus savivaldybėms. Ypač aktyviai problemas kėlė ir pats siūlė spręsti ministerijai Šiaulių miesto meras A. Visockas, daug aktualių problemų dėl GPM surinkimo tuštėjančiuose regionuose, dėl švietimo reformos pertvarkos finansavimo, dėl projektinių lėšų panaudojimo išsakė Pakruojo, Joniškių, Radviliškio, Kelmės, Šiaulių r. merai ir administracijos vadovai. Daug vertingų minčių, naudingų Vyriausybei ir Seimui, savivaldybėms, išsakė A. Butkevičius bei Seimo pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė, nuraminusi susitikimo dalyvius ir konkrečiais skaičiais įvardijusi, kad savivaldybėms lėšų nemažėja. Žodžiu, diskusija buvo aktuali, reikalinga ir, tikiu, ateityje pamatysime jos vaisius.

Susitikime išsakyta daug konstruktyvios kritikos ir pasiūlymų. R. Baškienės nuotrauka.

Finansų ministras D. Sadeckas sulaukė daug klausimų. S. Tumėno nuotrauka.

Ką skaitytojams atskleidė III Šiaulių knygų mugė

2018 m. lapkričio 17 d. dalyvavau III Šiaulių knygų mugėje, šįkart pasirinkusioje šūkį „(I)kvėpkime Lietuvą“. Į gražią tradiciją tampančią mugę, organizuojamą Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos, susirinko per 20 leidyklų, dešimtys savo knygas pristatiusių rašytojų, vyko susitikimai su autoriais, diskusijos, edukacinės veiklos, paliudijusios, kad šis kultūros renginys miestui ir Šiaulių regionui labai reikalingas. Man – knygos žmogui – ypatingai malonu buvo matyti, kad tradicinė knyga yra gyva, kad ja domisi ir jaunoji karta, turinti galimybę kitaip pažinti pasaulį ir save. Todėl ir aš pats padovanojau bibliotekai keletą knygų, kurios, neabejoju, ras savo skaitytoją. Juk į biblioteką einama pasiimti knygų, o kad tai galėtų padaryti, turi būti kaupiami bibliotekos knygų fondai.

Prasmingą žodį knygai ir skaitytojams taria Šiaulių vyskupas J.E. Eugenijus Bartulis. S. Tumėno nuotrauka.

2018 m. lapkričio 17 d. Šiauliai ir miesto svečiai pagerbė muzikos pedagogą, dirigentą maestro Sigitą Vaičiulionį, minintį savo kūrybinės veiklos 50-metį ir asmeninį jubiliejų. Jubilias dar Sąjūdžio priedu į Šiaulių katedrą, kitas erdves šiauliečiams gražino ir pristatė renesanso, baroko muziką. Kartu su Danute Vaičiulioniene jie įsteigė valstybinį „Polifonijos“ chorą, organizuodavo bažnytinės muzikos festivalius. Maestro daug metų buvo ne vieno kolektyvo chorvedys, Šiaulių universiteto Muzikos katedros vedėjas, pedagogas, išugdęs daug Lietuvos muzikos deimaniukų. Keli jo buvę mokiniai – Juozas Janužas, Pijus Kondrotas savo mokytoją pasveikino dainomis. Specialiai koncertuoti į jubiliejinį koncertą „Myliu tave“ atvyko pianistas Rimantas Vingras (šiuo metu gyvenantis Jungtinėje Karalystėje), prof. Asta Krikščiūnaitė (sopranas), jaunoji šiaulietė smuikininkė Liepa Jurgutavičiūtė.

Kartu su LR Seimo pirmininko pirmąja pavaduotoja Rima Baškiene jubiliatui įteikėme Seimo pirmininko prof. Viktoro Pranckiečio sveikinimą. Padėka atkeliavo ir iš Kultūros ministrės L. Ruokytės-Jonsson. Eilės sveikintojų po išpūdingo koncerto, kuriam dirigavo pats Maestro, paliudijo, kad Sigitas Vaičiulionis yra ne tik įvairių Šiaulių miesto kultūrinio gyvenimo įvykių siela, bet asmuo, kuris savo darbais reikalingas ir šiandien.

Mums buvo garbė pasveikinti maestro Sigitą Vaičiulionį. R. Baškio nuotrauka.

2018 m. lapkričio 19 d. dalyvavau renginyje, kuriame iškilmingai atidengta gatvės ir namo

numerio lentelė su nauju Frenkelių gatvės pavadinimu (buv. Elnio gatvė). Taip Šiaulių apskrities žydų bendruomenės iniciatyva buvo atverstas dar vienas primirštas Šiaulių miesto istorijos puslapis, menantis pramonininkų Frenkelių šeimą, jos reikšmę Šiaulių pramonei ir miesto raidai apskritai. Gausiai susirinkę žydų bendruomenės, savivaldybės atstovai, „Aušros“ muziejaus darbuotojai, svečiai iš Kauno, Klaipėdos, miestelėnai liudija, kad Šiaulių (Lietuvos) žydų atmintis turi būti atkurta ir žinoma. Tai patvirtino ir renginyje dalyvavęs ir susirinkusius šiltai pasveikinęs Izraelio valstybės ambasadorius Lietuvai Amir Maimon, priminęs ne tik filosofinį žmogaus vardo įprasminimą, bet ir bendrą žydų bei lietuvių gyvenimo tarpsnį, istoriją, kurią privalome gerbti.

Ambasadorius Amir Maimon išreiškė pagarbą ir Frenkeliams, ir Šiauliams. S. Tumėno nuotrauka.

2018 m. lapkričio 23 d. – Šiaulių „Rasos“ progimnazijos 50-mečio jubiliejiniam renginyje, kuriame pasveikinome ir su padėjėju Egidijumi įteikėme LR Seimo padėkas grupei mokytojų. „Rasos“ progimnazija Šiauliuose gyvuoja nuo 1968 m. (buvusioji 11-oji vidurinė mokykla). Dabar progimnazija, vadovaujama aktyvios direktorės Dianos Tamutienės, išgyvena atsinaujinimo periodą. Čia dirba labai kūrybingi mokytojai (folklorinių šokių ir muzikos ansamblis „Čiutulis“, vadovė Rima Šereivienė; muzikos pedagogė ir atlikėja Laura Remeikienė; net 4 mokytojos yra garsiojo Šiauliuose „Chameleono“ choro dalyvės). Savo jubiliejinę šventę „Rasos“ kolektyvas

įvardijo „Rasos“ vandenynu“. Palinkėjau drąšiam, inovatyviam, kūrybingam kolektyvui ir toliau augti, ieškoti, kurti ir rasti tai, kas traukia moksleivius ir jų tėvus į šią progimnaziją.

Sveikinu „Rasos“ progimnazijos direktorę Dianą Tamutienę. Progimnazijos nuotrauka.

2018 m. lapkričio 25 d. – Šiaulių krašto tautodailininkų ataskaitinėje-rinkiminėje konferencijoje, vykusioje Šiaulių apskrities P. Višinskio viešojoje bibliotekoje, į kurią susirinko aukštaičių, žemaičių, žiemgalių tautos gyvasties saugotojai, kūrėjai. Sąjungos pirmininke dar vienai kadencijai perrinkta aktyvi, darbšti tautodailininkų globėja Laimutė Kelmelienė. Renginyje dalyvavo ir Lietuvos tautodailininkų sąjungos vadovas Jonas Rudzinskas.

Kartu su Seimo Pirmininko pirmąja pavaduotoja Rima Baškiene pasveikinome 8 tautodailininkus, kurie šiais metais minėjo savo asmeninius jubiliejus. Pasisakymuose išsakėme viltį, kad etninės kultūros projektų finansavimas regionuose turėtų pagerėti įsteigus Lietuvoje 10 regioninių tarybų, kurios, geriau žinodamos regiono kūrėjų lūkesčius ir ypatumus, skirstys lėšas.

Taigi tai didelis ir svarbus žingsnis, nes nebegalėsime kaltinti Vilniaus skiriamų ekspertų, kurie neva yra atitolę nuo regionų problemų.

Laimutė Kelmelienė (pirmoji iš kairės) sėkmingai vadovauja Šiaulių krašto tautodailininkams. R. Baškio nuotrauka.

2018 m. lapkričio 26 d. – renginyje „Kalba – tautos gyvybės duona“, skirtame valstybinės kalbos statuso grąžinimo lietuvių kalbai 30-mečiui paminėti. Mintimis apie lietuvių kalbą, jos puoselėjimą, priežiūrą, ateities perspektyvas pasidalijo VLKK pirmininkas A. Antanaitis, VLKI viršininko pavaduotojas D. Smalinskas, Šiaulių kalbininkai, inžinieriai. Prisiminėme 1988 m., kai šiauliečiai pirmieji Lietuvoje pradėjo lietuvių kalbos sąjūdį, kai surengė kalbos šventę ir žengė daugelį žingsnių, kurie buvo pirmi Lietuvoje.

LR Seimo Kultūros komiteto padėkas įteikiau LKD Šiaulių skyriaus pirmininkui A. Malakauskui, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos kalbos tvarkytojai A. Rinkevičienei, Gegužių progimnazijos direktorei lituanistei S. Baranauskienei. Padėkų verti visi, kurie (ap)gynė ir gina lietuvių kalbą, atsispiria naujiems kosmopolitizmo iššūkiams. Renginyje, kurio vedėja – prof. G. Kačiuškienė, buvo apdovanoti kalbos viktorinos nugalėtojai. Jiems prizus įteikė Šiaulių savivaldybės administracijos vadovai. Koncertavo kanklių trio „Aušrinė“ ir birbynininkas A. Bernotas.

Lietuvių kalba Šiauliuose rūpinamasi, jai skiriamas deramas dėmesys, o tai daro pati visuomenė. Todėl neatsitiktinai A. Antanaitis išsakė mintį, kad naujasis lietuvių kalbos sąjūdis, jeigu jo reikėtų, vėl gimtų Šiauliuose.

*Sveikinu lietuvių kalbos specialistą, puoselėtoją, redaktorių Algirdą Malakauską.
S. Tumėno nuotrauka.*

2018 m. lapkričio 29 d. – tradicinėje verslo ir pasiekimų parodoje „Šiauliai 2018“. Parodoje savo gaminius, idėjas pristatė per 100 ne tik regiono verslo įmonių, bet ir biudžetinės organizacijos, asmenys, pasiūlę savo originalias idėjas, išradimus. Parodoje galima ne tik daugiau sužinoti apie įmonių siūlomus produktus, teikiamas paslaugas, bet ir įsigyti, paragauti įmonių ir ūkininkų gaminių, kartu pasidžiaugti jaunųjų verslininkų pasiekimais, dominančius klausimus aptarti su institucijų, įmonių atstovais. Paroda patvirtino, kad Šiauliuose verslas gyvas, bet jam reikia didesnės valstybės paramos, investicijų ir dėmesio.

*Šiauliai turi ekonominį, kultūrinį, turistinį potencialą.
S. Tumėno nuotrauka.*

ŠIAULIŲ REGIONAS

2018 m. lapkričio 5 d. kartu su Šiaulių krašto bičiulių parlamentinės grupės nariais lankiausi UAB „Toksika“. Susitikime dalyvavo LR Seimo nariai R. Baškienė, V. Ažuolas, A. Gumuliauskas, A. Gaidžiūnas, V. Simulik, V. Gailius. Įmonės vadovai pristatė įmonės 2018 m. veiklą, išsakė problemas, aptarė bendradarbiavimą su vietos bendruomenėmis. Mus domino, kaip sprendžiamas klausimas dėl pavojingų atliekų surinkimo, nes ši problema jau yra įsisenėjusi. Iškelta problema spręsti taršos mokesčio, kelio renovacijos klausimus.

Vėliau susitikimo dalyviai persikėlė į VšĮ „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centrą“, kur vadovė J. Šalkauskienė atsakė į regiono rajonų vadovų klausimus, aptarė problemų sprendimo būdus. Apie vizitą kviečiu Jus pažiūrėti internetinės svetainės „Etaplius“ reportaže: <https://www.youtube.com/watch?v=5ZKRByKTITk&feature=youtu.be>.

„Toksikos“ problemas sprendžiame nuolat. E. Elijošiaus nuotrauka.

2018 m. lapkričio 9 d. dalyvavau Kuršėnuose vykusiame tautodailininko Raimondo Baškio knygos „Medinukų pasaulis“ (2018) pristatyme. Renginyje dalyvavo daug krašto tautodailininkų, Raimondo talento gerbėjų. R. Baškio jubiliejaus proga šeimos pastangomis pasirodžiusi knyga – solidi, ją rengdamas ypač prisidėjo sūnus Rokas. Knygą aptarė prof. V. Rimkus, doc. M. Adomavičienė. LR Seimo vicepirmininkė Rima Baškienė šįkart buvo savo vyro kūrybos stebėtoja ir vertintoja.

Kalbėdamas akcentavau puikią poligrafijos kokybę, leidinio parengimo vientisumą; aptariau R. Baškio kūrybos niuansus: dėmesį detalei, knygos kompozicijos nuoseklumą. Nėra abejonės, kad šis leidinys yra vienas kruopščiausiai parengtų Šiaulių rajono leidinių. Pasveikinau Raimondą jubiliejaus proga ir palinkėjau prasmingų darbų, medžio gyvenimo pratęsimo drožiniuose. Kaip sakė Raimondas, viskas prasidėjo nuo peiliuko vaikystėje, kuris nekantravo kišenėje, bet peiliukus turėdavome visi berniūkščiai... Lyg ir nekalbėjome apie politiką. Bet gal? Juk tai, apie ką kalba savo darbuose Raimondas, yra dvasios politika, tai yra kalbėjimas apie vertybes, kurios mums reikalingos arba – ne?

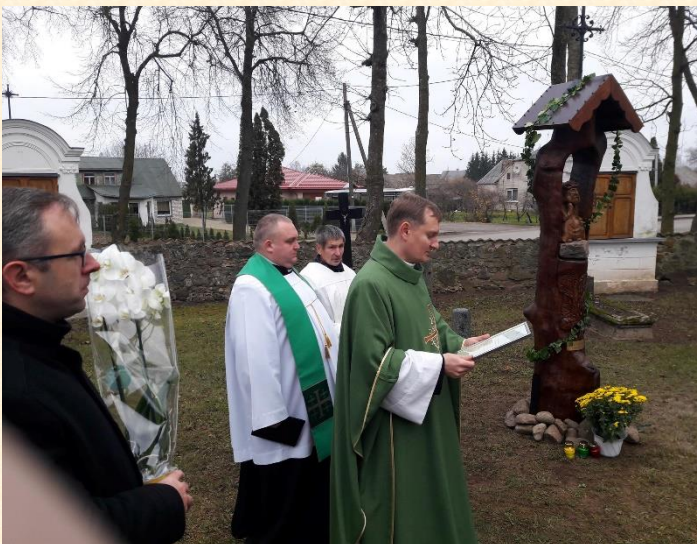
Tautodailininko Raimondo Baškio kūrybos paslaptis beaptariant. S. Tumėno nuotrauka.

Originalūs ir kontekstus koduojantys Raimondo Baškio drožiniai. S. Tumėno nuotrauka.

2018 m. lapkričio 12 d. Joniškio r. Skaistgirio bažnyčios šventoriuje buvo pašventintas Skaistgirio miestelyje užaugusio žiemgalio Marijaus Macio sukurtas drožybos darbas – Kopylstulpis, kuris vienija jo sukurtus metalinį Kryžių ir medinę Rūpintojėlio skulptūrą. Kūrinių pašventino bei Šiaulių Vyskupo J. E. Eugenijaus Bartulio padėką autoriui įteikė Mišias bažnyčioje aukojęs Šiaulių vyskupijos kurijos kancleris Evaldas Alūza, jam padėjo parapijos klebonas Andrius Trakšelis. Tai jau ne pirmas M. Macio kūrinys, kuriame atspindimas žmogaus santykis su Dievu, bažnyčia. Marijaus darbas ir jo pasiryžimas tiesiogiai sutapo su kun. Evaldo pamoksle išsakytais žodžiais, kad kiekvienas savo didesniais ar mažesniais darbais turime dirbti, kurti savo kraštui.

Po Mišių parapijos žmonių, svečių laukė dar viena sankirta su Skaistgirio bažnyčios paslaptimi – bažnyčioje buvo atidengta lenta, primenanti, kad Šiaurės Lietuvos pakraštyje 1979–1989 m. veikė slapta pogrindžio kunigų seminarija, nes čia, į Lietuvos pasienį sovietų valdžios ištremtas Dievo tarnas vyskupas Julijonas Steponavičius slaptai iššventino 7 kunigus, tarp jų ir mano laikų Vilniaus universiteto dėstytoją, vertėją Kazimierą Juožą Ambrasą. Bažnyčioje prisiminiau ir sovietinius laikus, kai mano gimtosios Linkuvos parapijos kanauninkas Jurgis Danys paslaptinai

kelis kartus per metus vykdavo į Žagarę, Skaistgirį – juk čia veikė slapta kunigų seminarija, čia dirbo ištremtas vyskupas J. Steponavičius. Tokios Lietuvos 100-mečio atvertys – netikėtos, bet mielos ir brangios.

Dvasininkai pašventino naująjį kopylstulpį. S. Tumėno nuotrauka.

2018 m. lapkričio 16 d. – knygos „Stanislava Lovčikaitė: Šiaurės Lietuva – mūsų esaties gūžta“ (2018) pristatyme Pakruojo knygų mugėje. Renginyje pagerbėme Linkuvos Mokytoją Stanislavą Lovčikaitę, kalbėjome apie jos idealų ir vertybių likimą šiandien ir ateityje. Malonūs prisiminimai ir knyga, žinoma, tėra nedidelė padėka Mokytojai, išugdžiusiai Lietuvai daug mokinių.

Visus mus vėl suvienijo Linkuvos Mokytoja. S. Tumėno nuotrauka.

2018 m. lapkričio 27 d. – susitikime su Aplinkos ministru Kęstučiu Navicku UAB „Toksika“ Jurgeliškių kaime (Šiaulių r.). LR Seimo Laikinosios Šiaulių krašto bičiulių grupės pastangos pagelbėti „Toksikai“ spręsti įsisenėjusias problemas kantriai tęsiamos. Ūkio ministerija inicijuoja būtinybę padaryti įstatyme pakeitimų dėl pavojingų atliekų tvarkymo, o Aplinkos ministerija neįsiklausydavo, kad šis mokestis tampa stabdžiu, nes „Toksika“ praktiškai privalo mokėti 2 mokesčius – „vartų mokestį“ ir aplinkos taršos mokestį. Paprastai tariant, dėl to išauga mokestis ir ypač pavojingų atliekų turėtojai vengia vežti jas į įmonę šalinti. Jos išvežamos į užsienį arba galimai nusikalstamai paslepiamos komunalinių atliekų sąvartynuose, nes taip „pigiau“.

Apie tuos niuansus ir kalbėjome su Aplinkos ministru, kuris įsiklausė į argumentuotus „Toksikos“ vadovų komentarus, pažadėjo pagalbą bent dėl „istorinių atliekų“, užsilikusių dar iš sovietmečio, tvarkymo. Priminiau ir pradėtą bandyti spręsti avarinio, nesaugaus kelio nuo Šiaulių-N. Akmenės atšakos į Jurgeliškių kaimą remonto poreikį, nes Šiaulių rajono savivaldybei jį tvarkyti savo lėšomis yra per didelė našta. Ir čia gautas Susisieikimo, Ūkio ir Aplinkos ministrų pritarimas, dėl to jau kreipėmės į Vyriausybę.

RINKĖJAI

Vykdydamas Seimo nario pareigas ir tesėdamas duotus pažadus, priimu rinkėjus pirmadieniais nuo 10 val. iki 12 val. Seimo nario biure Šiauliuose, Aušros al. 15, I aukšte. Išankstinė registracija: mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt arba mob. 8 612 04 056, el. p. aida.striaukaite@lrs.lt. Mano padėjėjai Jus užregistruos, o aš galėsiu Jus priimti ir išklaudyti.

Jeigu pageidaujate kreiptis į mane asmeniškai, tai galite padaryti: tel. (8 5) 239 6615 (mano kabinetą Vilniuje), mob. 8 668 42 143, el. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt.

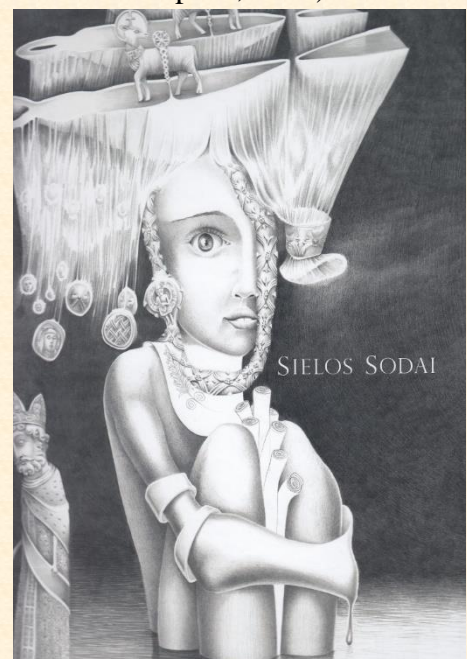
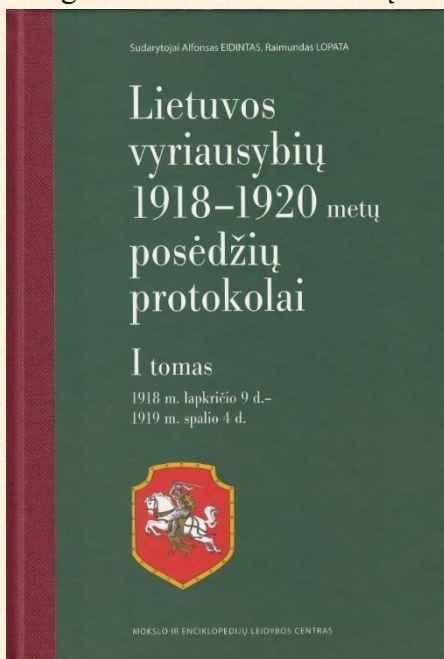
Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2, 3, 5, 6, 7, 12, 22 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas

Plėsdamas Jūsų teisinį žinojimą, šįkart siūlau atkreipti dėmesį į „Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2, 3, 5, 6, 7, 12, 22 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymą“, reglamentuojantį valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių, viešųjų įstaigų ir šių subjektų asociacijų pareigą teikti dokumentus, asmens duomenų tvarkymą vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, dokumentų teikimo principus, valstybės institucijų kompetenciją pakartotinio naudojimo ir institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų pritaikymo prieinamumo reikalavimams srityse ir kt. (Visas įstatymas prieigoje internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/5f0ecc80de7711e8995fb8ded8eb97ff?positionInSearchResults=10&searchModelUUID=042f5ffd-35c7-4d46-9ccc-3deaddaf9cbe>; įsigalioja 2018-11-23, įstatymo 10 straipsnio 5 dalis įsigalioja 2018-11-13).

REKOMENDACIJA

Rekomenduoju Jums perskaityti Alfonso Eidinto ir Raimundo Lopatos sudarytas dvi knygas Pirmoji „Lietuvos vyriausybių 1918–1920 metų posėdžių protokolai“, I tomas, 1918 m. lapkričio 9 d. – 1919 m. spalio 4 d.“ (Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras“, 2018), antroji „Lietuvos vyriausybių 1918–1920 metų posėdžių protokolai“ II tomas, 1919 m. spalio 8 d. – 1920 m. birželio 16 d.“ (Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras“, 2018).

Taip pat siūlau perskaityti knygą-albumą „Seselsko sielos sodai: grafikos darbų albumas“ (Leidėjas: Jurgitos ir Andriaus Seselskų šeima, spausdino UAB BALTO print, 2018).

Kodėl verta perskaityti šias knygas

Dvi pirmosios dokumentinės knygos pirmą kartą pristato Lietuvos vyriausybės posėdžių protokolus, penkių pirmųjų vyriausybių priimtus teisės aktus, primena ministrų biografijas. Jūs skaitydami išvysite sudėtingą ir įdomų politikos istorijos vaizdinį, valstybingumo atkūrimo

pradžioje kilusias problemas, tarpukario Lietuvos istoriją, modernios valstybės genezę. „Šie dokumentai rodo, kokie svarbiausi klausimai buvo sprendžiami kuriant nepriklausomą Lietuvos Valstybę.“ (Alfonsas Eidintas, Raimundas Lopata)

Grafikos darbų albumas Jums atskleis dailininko Andriaus Seselsko talentą, jo subtilią ir turtingą vaizduotę, išplėtotą Lietuvos kultūros, istorijos, dailės, folkloro, filosofijos kontekstuose. Dailės kūrinių prasmės savitai išplečia poetės Onos Jautakės eilės, sukuriantios tarpdisciplininį dialogą.

„Mes abu pasakojame savas istorijas: Andrius pieštuku, aš žodžiais“ (Ona Jautakė).

ŠIAULIŲ ATMINTINOS DATOS

Ką mums gruodžio mėnesį primena kalendorius

1 d. – 100 metų, kai 1918 m. Šiauliuose gimė teatro aktorė **Janina Budrikaitė**. 1938 m. baigė Šiaulių mokytojų seminariją. 1946–1949 m. vaidino Šiaulių dramos teatre. Mirė 1996 m. Klaipėdoje.

2 d. – 65 metai, kai 1953 m. gimė choreografė **Liudmila Galanceva**. 1977 m. Šiauliuose įkūrė vaikų šokių kolektyvą „Aušrelė“ ir iki mirties jam vadovavo. Mirė 2001 m. Šiauliuose.

3 d. – 90 metų, kai 1933 m. Raseinių r. gimė žurnalistas **Pranciškus Narbutas**. Trisdešimt metų dirbo miesto laikraštyje „Šiaulių naujienos“, buvo jo redaktorius. Mirė 1990 m. Šiauliuose.

4 d. – 35 metai, kai 1983 m. Šiauliuose mirė poetė, pedagogė, rezistencinės kovos dalyvė **Ona Lukauskaitė-Poškienė**. Palaidota Ginkūnų kapinėse.

8 d. – 25 metai, kai 1993 m. pašventinta Šiaulių Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčia.

9 d. – 120 metų, kai 1898 m. Taline (Estija) gimė teisininkas, visuomenės veikėjas **Vytautas Bulota**. 1933–1944 m. buvo Šiaulių apygardos teismo prokuroro padėjėjas. Mirė 1991 m. JAV.

10 d. – 20 metų, kai 1998 m. įkurtas Šiaulių UNESCO klubas.

10 d. – 60 metų, kai 1958 m. Troškūnuose (Anykščių r.) gimė televizijos režisierius, filmų kūrėjas, fotomenininkas, politikas **Gediminas Beržinis**. 1992 m. su kitais įkūrė Šiaulių televiziją, nuo 1998 m. telekompanijos „Brydė“ prezidentas.

12 d. – 30 metų, kai 1988 m. Šiauliuose prasidėjo lietuvių dramaturgijos festivalis „Atgaiva“.

12 d. – 160 metų, kai 1858 m. Ražuose (Šiaulių r.) gimė kunigas, poetas, tautosakininkas, draudžiamos lietuviškos spaudos platintojas **Juozapas Lideikis**. 1871–1877 m. mokėsi Šiaulių gimnazijoje. Mirė 1898 m. Suginčiuose (Molėtų r.).

13 d. – 75 metai, kai 1943 m. Vanaginėje (Kelmės r.) gimė dailininkas grafikas, poetas, pedagogas **Eduardas Juchnevičius**. Dirbo Šiaulių dailės mokykloje, buvo mokytojas ekspertas. Mirė 2011 m. Šiauliuose.

15 d. – 90 metų, kai 1928 m. gimė pedagogas, gamtininkas, Šiaulių miesto garbės pilietis **Stasys Gliudys**. Nuo 1974 m. dirbo Šiaulių universitete. 1975 m. įkūrė Šiaulių botanikos sodą, 2000 m. – Šiaulių universiteto gamtos muziejų.

15 d. – 120 metų, kai 1898 m. Vainagiuose (Šiaulių r.) gimė pedagogė, vertėja, literatūros kritikė **Barbora Mejerytė (Mejeraitė)**. 1939–1945 dirbo mokytoja Šiauliuose. Mirė 1982 m. Žalpeliuose (Šiaulių r.).

16 d. – 130 metų, kai 1888 m. Šiauliuose gimė gydytojas oftalmologas, literatas **Juozas Nemeikša**. Mokėsi Šiaulių gimnazijoje. Mirė 1958 m. Kaune.

17 d. – 65 metai, kai 1953 m. Šiauliuose gimė matematikas, pedagogas, fizikos mokslų daktaras **Virgilijus Sakalauskas**. 1971 m. baigė Šiaulių 8-ąją vidurinę mokyklą.

19 d. – 80 metų, kai 1938 m. gimė sporto gydytojas, alpinistas, visuomenės veikėjas **Algirdas Briedis**. Nuo 1961 m. dirbo Šiauliuose. 1988 m. buvo Lietuvos tautinio olimpinio komiteto atkūrimo dalyvis. 1990–1995 m. Šiaulių miesto savivaldybės tarybos narys. 2009 m. apdovanotas LTOK olimpine žvaigžde.

20 d. – 60 metų, kai 1958 m. Vališkiuose (Radviliškio r.) gimė poetė, pedagogė **Eugenija Liumaitė-Juodeikienė**. 1991 m. įkūrė Šiaulių literatų klubą „Verdenė“.

21 d. – 95 metai, kai 1923 m. išėjo savaitraščio „Šiaulių naujienos“ pirmasis numeris.

21 d. – 130 metų, kai 1888 m. Toločiuose (Šiaulių r.) gimė dailininkas tapytojas **Jonas Janulis**. 1921–1923 m. mokytojavo Šiaulių berniukų gimnazijoje. Mirė 1973 m. Kaune.

23 d. – 70 metų, kai 1948 m. įkurta Šiaulių dviračių gamykla „Vairas“.

30 d. – 135 metai, kai 1883 m. Juodžiūnuose (Kupiškio r.) gimė teisininkas, kraštotyrininkas, muziejininkas, kultūros bei spaudos darbuotojas, politikos veikėjas **Peliksas Bugailiškis**. Iki 1945 m. gyveno Šiauliuose. Buvo advokatas, teisėjas, dalyvavo kultūros veikloje. 1923 m. įsteigė „Aušros“ muziejų ir Šiaulių kraštotyros draugiją. 1930–1938 m. „Šiaulių metraščio“ sudarytojas. 1934–1944 m. kraštotyros žurnalo „Gimtasai kraštas“ redaktorius. Mirė 1965 m. Vilniuje. 1999 m. Šiauliuose įsteigta jo vardo premija.

31 d. – 55 metai, kai 1963 m. Šiauliuose gimė dailininkas, dizaineris **Vilmantas Dambrauskas**. Nuo 1998 m. dėsto Šiaulių universitete.

31 d. – 80 metų, kai 1938 m. Šiauliuose gimė keramikė, tautodailininkė **Virgijija Silvestra Šufinskienė**. Nuo 1970 m. dalyvauja tautodailininkų veikloje. Gyvena ir dirba Kuršėnuose.

Šaltinis: „2018 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius“ (prieiga per internetą: <http://savb.lt/lt/krastieciai/virtualios-parodos/siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/2018-metu-siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/gruodis/>).

LIETUVOS VALSTYBĖS KŪRĖJAI – 1918 M. VASARIO 16-OSIOS AKTO SIGNATARAI

Lietuvos Taryba, pasirašiusi 1918 m. vasario 16 d. valstybės Nepriklausomybės atkūrimo aktą. Iš kairės sėdi: Jonas Vileišis, Jurgis Šaulys, Justinas Staugaitis, Stanislovas Narutavičius, Jonas Basanavičius, Antanas Smetona, Kazimieras Šaulys, Steponas Kairys, Jonas Smilgevičius; iš kairės stovi: Kazimieras Bizauskas, Jonas Vailokaitis, Donatas Malinauskas, Vladas Mironas, Mykolas Biržiška, Alfonsas Petrulis, Saliamonas Banaitis, Petras Klimas, Aleksandras Stulginskis, Jokūbas Šernas, Pranas Dovydaitis. Vilnius, 1918 m. vasario mėn. Fotografas A. Jurašaitis. Lietuvos centrinis valstybės archyvas. A073-P0955.

JONAS VAILOKAITIS

(1886–1944)

Gimė 1886 m. birželio 25 d. Šakių apskrityje, Sintautų valsčiuje, Pikžirnių kaime. 1908 m. baigė Peterburgo prekybos ir pramonės institutą ir grįžo į Lietuvą. Tarnavo Marijampolės „Žagrės“ kooperatyve. 1912 m. su broliu Juozu Kaune įkūrė Brolių Vailokaičių ir bendrovės banką nusigyvenusių bajorų dvarams supirkti, juos skirstyti ir išsimokėtinai išparduoti lietuviams. Pirmojo pasaulinio karo metais dėl lietuviškos veiklos okupacinės valdžios kalintas, vėliau laikytas policijos priežiūroje.

1917 m. rugsėjo 18–22 d. dalyvavo Lietuvių konferencijoje Vilniuje. Išrinktas į Lietuvos Tarybą. 1918 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Lietuvos krikščionių demokratų partijos narys.

1919 m. su broliu Juozu įkūrė Ūkio banką ir buvo jo vadovas.

1920 m. išrinktas į Steigiamąjį Seimą. Jame buvo Valstybės finansų ir biudžeto komisijos pirmininkas. Brolis Juozas – Steigiamojo, I bei II Seimo narys.

„Maisto“, „Metalo“ akcinių bendrovių vienas steigėjų ir dalininkų. Nuo 1937 m. – „Metalo“ valdybos pirmininkas. Įsigijo Palemono plytinę. Įkūrė prekybos „Eksporto ir importo“ akcinę bendrovę. 1925 m. išrinktas Lietuvos banko tarybos nariu. 1937 m. – Urmo bendrovės pirmininkas ir bankininkų atstovas Prekybos ir pramonės rūmuose. 1927 m. vienas Lietuvos aeroklubo steigėjų. 1940 m. pasitraukė į Vokietiją. Mirė 1944 m. gruodžio 16 d. Blankenburge.

Parengė Aigustė Vykantė Bartkutė

(prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=16286&p_k=1&p_t=168672).

Signataras, buvęs Kauno miesto burmistras

JONAS VILEIŠIS

(1872–1942)

Advokatas Jonas Vileišis – Lietuvos nepriklausomybės Akto (1918 m.) signataras. Tai asmenybė, istorijos palikta J. Basanavičiaus šešėlyje, nors savo darbais, veiklumu ir palikimu J. Vileišis yra ne mažiau iškilus.

Jonas Vileišis gimė 1872 m. sausio 3 d. Biržų apskrityje, Pasvalio valsčiuje, Medinių kaime. 1892 m. baigė Šiaulių gimnaziją, 1892–1894 m. studijavo Peterburgo universiteto Fizikos ir matematikos fakultete, vėliau – Teisės fakultete, kurį baigė 1898 m.

Dar studijuodamas Peterburge, pradėjo bendradarbiauti su „Varpu“, „Ūkininku“. 1900 m. grįžęs į Lietuvą, vertėsi advokatūra ir įsijungė į „12 apaštalu“ draugijos, kuri gynė lietuvių kalbos teises, veiklą. 1904 m., panaikinus spaudos draudimą, J. Vileišis gavo leidimą savaitraščiui „Lietuvos ūkininkas“, o 1907–1909 m. jis leido „Vilniaus žinias“ (1909 m., laikraštį panaikinus, įsteigė „Lietuvos žinias“).

1902 m. buvo vienas Lietuvių demokratų partijos kūrėjų. 1905 m. buvo organizacinio komiteto Didžiajam Vilniaus Seimui šaukti narys; 1907 m. – vienas Lietuvių mokslo draugijos steigėjų ir jos valdybos narys.

Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, kartu su grupe kairiosios pakraipos lietuvių inteligentų J. Vileišis įkūrė Lietuvių draugiją nukentėjusiems nuo karo agronomijos ir teisės pagalbai teikti, tapo jos pirmininku; dalyvavo Lietuvių komiteto veikloje. Rūpindamasis švietimo reikalais Atlantos valsčiuje įsteigė 6 mokyklas, būdamas Mokslo draugijos narys organizavo vadovėlių leidybą. Mokytojams platino antivokiškus atsiliepimus ir už tai buvo suimtas, 6 mėn. kalintas Lukiškėse, vėliau ištremtas į Vokietiją prievartos darbams. Berlyne pabėgo, slapstėsi pas pažįstamus, kol, baigiantis karui, gavo atleidimą iš koncentracijos stovyklos ir teisę grįžti į Vilnių.

Tėvynėje nuo 1917 m. buvo Lietuvos socialistų liaudininkų demokratų partijos nariu, šiai partijai 1922 m. susijungus su Lietuvos valstiečių sąjunga nemažai laiko ir jėgų skyrė veiklai Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjungoje, buvo Centro komiteto nariu (1929 m. atsisakė CK pirmininko pareigų ir iš partijos išstojo).

Įsitraukė į Lietuvių konferencijos Vilniuje 1917 m. rugsėjo 18–22 d. organizavimą, tapo konferencijos prezidiumo nariu. Konferencija J. Vileišį išrinko į Lietuvos Tarybą. J. Vileišis, vienintelis iš Lietuvos Tarybos narių, balsavo prieš 1917 m. gruodžio 11 d. Lietuvos nepriklausomybės deklaravimą, kuriuo buvo pasižadama nustatyti Lietuvos priklausomybę Vokietijai. J. Vileišis buvo vienas iš Lietuvos Tarybos narių, išstojusių iš jos 1918 m. sausio 26 d. ir protestavusių prieš Lietuvos Tarybos įsipareigojimus Vokietijai uzurpuojant Steigiamojo Seimo teisę nustatyti Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis. Visi 20 Lietuvos Tarybos narių 1918 m. vasario 16 d. balsavo už grįžusių narių – J. Vileišio, Mykolo Biržiškos, Stepono Kairio ir Stanislovo Narutavičiaus – siūlomą Lietuvos Nepriklausomybės Aktą be Lietuvos įsipareigojimų Vokietijai. Kartu su kun. Justinu Staugaičiu ir dr. Jurgiu Šauliu buvo deleguotas į Vokietiją siekti, kad būtų pripažinta Lietuvos nepriklausomybė.

Nors J. Vileišis buvo pakviestas dirbti pirmojoje Vyriausybėje, tačiau dalyvauti sudarant Ministrų kabinetą atsisakė. 1918 m. gruodžio 18 d. tapo antrosios, Laikinosios Lietuvos Vyriausybės, vadovaujamos M. Sleževičiaus, vidaus reikalų ministru. Eidamas šias pareigas, suorganizavo savivaldybių veiklą, rūpinosi, kad kiekvienoje apskrityje dirbtų po gydytoją, paskelbė Kooperacijos bendrovių ir sąjungų įstatymą, parengė šaukimo į kariuomenę taisykles. Per du su puse mėnesio savo žinybai nustatė pagrindines funkcionavimo gaires. Antroji Vyriausybė išsilaukė iki 1919 m. kovo 12 d. Trečioji – Pr. Dovydaičio Vyriausybė – išsilaukė mėnesį, bet J. Vileišis gavo pasiūlymą ketvirtajame M. Sleževičiaus Ministrų kabinete eiti finansų ministro pareigas. Ši Vyriausybė dirbo nuo 1919 m. balandžio 12 d. iki 1919 m. spalio 7 d. Ieškodamas užsienio paramos besikuriančiai Lietuvos valstybei, parengė valiutos reformą – atsistatydinus Vyriausybei ji taip ir nebuvo įgyvendinta. (Ketvirtajai Vyriausybei taip pat pavyko suformuoti dešimties tūkst. karių

kariuomenę, apsiginti nuo Raudonosios Armijos, perimti iš vokiečių krašto administravimą, sudaryti funkcionuojantį valstybės aparatą.)

1919 m. tapo Lietuvos valstybės atstovu JAV. Svarbiausias jo tikslas – gauti Lietuvos pripažinimą *de jure*, užmegzti nuolatinis finansinius ir prekybinius ryšius bei rinkti aukas Amerikos lietuvių bendruomenėse. Nors visų užduočių įvykdyti ir nepasisekė, tačiau sėkmingai buvo sprendžiamos finansinės ir organizacinės problemos (surinko aukų per 1,8 mln. dolerių, suvienijo susiskaldžiusius į partijas lietuvius).

1921–1933 m. buvo Kauno miesto burmistru. Per trumpą laiką organizavo kanalizacijos, vandentiekio tinklų tiesimą, sutvarkė susisiekimo problemas, pastatė tiltų, įkūrė mokyklų, visuomeninių organizacijų. Kaip rašoma šaltiniuose – „sueuropino Kauną“. Net ir po tautininkų perversmo (1926 m.) Kauno miesto savivaldybė dar penkerius metus išlaikė demokratinio valdymo tvarką.

1922 m. J. Vileišis buvo išrinktas į I Seimą, o 1923 birželio 19 d. II Seime, kaip ir A. Stulginskis, pretendavo į Respublikos Prezidento postą.

J. Vileišis paskelbė apie 500 straipsnių, Lietuvos universitete (vėliau – Vytauto Didžiojo universitetas) skaitė paskaitas. Signataras minimas ir kaip aktyvus daugelio sąjungų, draugijų narys, sporto, kultūros mecenatas, Baltijos valstybių sąjungos puoselėtojas. Dirbdamas Valstybės Taryboje (nuo 1932 m.), paruošė Civilinio kodekso projektą.

Okupavus Lietuvą įsijungė į pogrindinę veiklą. 1942 m. birželio 1 d. Jonas Vileišis mirė Kaune, palaidotas Vilniaus Rasų kapinėse, Vileišių šeimos koplyčioje.

Parengė Aigustė Vykantė Bartkutė
(prieiga per internetą: https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=16286&p_k=1&t=168673).

ŽINIASKLAIDA

Seimo nario darbai žiniasklaidoje

Irena Ramanekienė, „Neįkainojama auklėtinio dovana savo mokytojai ir Linkuvos gimnazijai jos 100-mečio proga“, *Lietuvos aidas*, prieiga per internetą: <http://www.aidas.lt/lt/kultura/article/20064-10-26-neikainojama-aukletinio-dovana-savo-mokytojai-ir-linkuvos-gimnazijai-jos-100-mecio-proga>.

NAUDINGOS NUORODOS

Kviečiu Jus stebėti, vertinti naujausią Šiaulių miesto, Lietuvos, Europos Sąjungos politinį, ekonominį, kultūrinį, socialinį etc. gyvenimą! *Žinokime, galvokime ir reaguokime:*

www.lrs.lt/; www.lrp.lt/; www.lrv.lt/; www.siauliai.lt/; www.lvzs.lt/; www.vkontrole.lt/; www.lmt.lt/; www.lygybe.lt/lt/; www3.lrs.lt/pls/inter/vaikai; www.vlkk.lt/; www.plbe.org; www.pljs.org; www.vsd.lt/; www.prokuraturos.lt/; www.stt.lt/; www.kt.gov.lt/; www.ekgt.lt/; www.oecd.org; www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_k=1&p_r=3829; www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=25380&p_k=1; www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=48&p_k=1; www.sveikatostaryba.lt/; www.pazinkvalstybe.lt/; www.lietuva.lt/100/; www.ec.europa.eu/commission/index_Lt; www.europarl.europa.eu/about-parliament/lt; www.lrkmlrv.lt/lt/nemokamimuziejai; www.etatinis.lt/; <https://mo.lt/>; <http://www.teise.pro/>; https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15781&p_k=1&t=165098.

MANO KOMANDA

Dirbti padeda draugiška ir kompetentinga komanda, kurios nariai yra: Nerijus (humanitarinių mokslų daktaras, literatūrologas, lektorius, mokslinių publikacijų autorius), Egidijus (specialiosios pedagogikos ir logopedijos magistras, lektorius, socialinių reikalų specialistas), Rasa (žurnalistikos magistrė, režisierė, renginių organizatorė, knygų autorė), Rita (teisės ir valdymo magistrė, teisininkė, socialinė pedagogė edukologė, lektorė, visuomenininkė), Aida (vadybos ir verslo administravimo magistrė, projektų vadovė, regioninės politikos ir švietimo specialistė).

KONTAKTAI

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno kabineto adresas Vilniuje:

*Lietuvos Respublikos Seimas
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
III rūmai 301 kabinetas
Tel. (8 5) 239 6615
El. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt*

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno biuro adresas Šiauliuose:

Aušros al. 15, 76299 Šiauliai (I aukštas)

Padėjėjai-sekretoriai Vilniuje ir Šiauliuose:

*Nerijus Brazauskas (Šiauliuose): mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt;
Egidijus Elijošius (Šiauliuose): mob. 8 612 03 532, el. p. egidijus.elijosius@lrs.lt;
Rasa Praninskienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6485, el. p. rasa.praninskiene@lrs.lt;
Aida Striaukaitė-Gumuliauskienė (Šiauliuose): mob. 8 612 04 056, el. p. aida.striaukaite@lrs.lt;
Rita Virbalienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. rita.virbaliene@lrs.lt.*

Socialiniai tinklai:

<https://www.facebook.com/stasys.tumenas>

<https://www.facebook.com/Stasys.Tumenas.LRS/>